

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Ксенія СЕМЕНОВА

« 03 » 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового іспиту

за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «**Магістр**»

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність: С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»
ОП: «Міжнародні економічні відносини»

Київ 2025

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 2 з 10	

ВСТУП

Мета фахового іспиту - визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту здобувачів вищої освіти, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань**.

Фаховий іспит проводиться упродовж **2-х** академічних годин (**90 хв.**)

Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Державний університет «Київський авіаційний інститут».

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,

які виносяться на фаховий іспит

за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

1. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

1. Розкрийте природу і форми фінансових криз, їх вплив на соціальний, економічний і політичний розвиток держав.

2. Розкрийте інституційну та організаційну структуру світового фінансового ринку.

3. Визначте особливості фінансової системи та фінансової політики ЄС.

4. Визначте сутність валютного курсу та його види, перерахуйте чинники, що впливають на валютний курс.

5. Розкрийте структуру та учасників міжнародного кредитного ринку.

6. Визначте критерії оцінки зовнішньоторгової залежності.

7. Визначте сутність валютної інтеграції та переваги, недоліки участі у валютній зоні.

8. Визначте сутність та роль світового фінансового ринку у системі міжнародного перерозподілу фінансових ресурсів і капіталу.

9. Визначте роль міжнародних фінансових організацій у регулюванні зовнішнього боргу.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 3 з 10	

10. Визначте поняття, стадії розвитку, необхідні елементи та основні умови функціонування світових фінансових центрів.

11. Охарактеризуйте сучасні проблеми функціонування національної грошової одиниці.

12. Розкрийте принципи діяльності та роль у міжнародних фінансах МВФ.

13. Визначте вплив міжнародних інституцій на фінансовий стан України в умовах війни.

14. Охарактеризуйте методи державного регулювання обмінних валютних курсів.

15. Охарактеризуйте фінансові взаємовідносини авіакомпаній з суб'єктами авіаційного ринку послуг.

2. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1. Розкрийте об'єкти та суб'єкти регулювання МЕВ.

2. Розкрийте основні завдання та напрями міжнародного регулювання на сучасному етапі.

3. Визначте суть типів ринкової стратегії країн, що розвиваються (імпортозаміщення та експортна орієнтація).

4. Охарактеризуйте стратегію «колективної самозабезпеченості».

5. Розкрийте поняття та функції мита.

6. Охарактеризуйте грошово-кредитне регулювання МЕВ.

7. Визначте передумови та економічні наслідки політики вільної торгівлі.

8. Визначте передумови та економічні наслідки протекціонізму.

9. Визначте поняття «обмежувальна ділова практика» (ОДП) у світовому господарстві.

10. Охарактеризуйте кількісні обмеження: контингентування; ліцензування; добровільне обмеження експорту.

11. Розкрийте економічний суверенітет та наднаціональне регулювання МЕВ.

12. Розкрийте ТНК та інші господарські об'єднання в зовнішньоекономічній діяльності.

13. Розкрийте економічний зміст та види прав інтелектуальної власності.

14. Охарактеризуйте регулювання економічної діяльності у межах Європейського Союзу.

15. Розкрийте зміст та структуру регулювання міжнародної торгівлі послугами.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 4 з 10	

3. ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

1. Розкрийте сутність, предмет та методологію досліджень дисципліни «Теорія міжнародних економічних відносин».
2. Розкрийте зміст класичних теорій міжнародної торгівлі (теорії меркантилізму, А.Сміта, Д.Рікардо).
3. Розкрийте сутність, основні сегменти та специфіку функціонування світового ринку праці.
4. Визначте сутність, закономірності та охарактеризуйте особливості функціонування транснаціональних корпорацій (ТНК).
5. Визначте сутність та надайте класифікацію міжнародних інвестицій.
6. Визначте сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві.
7. Розкрийте сутність міжнародного поділу праці, міжнародної спеціалізації та кооперації.
8. Визначте роль валюти, валютних відносин та валютної політики країн.
9. Визначте сутність міжнародного науково-технічного обміну.
10. Визначте сутність та цілі нетарифних методів регулювання міжнародної торгівлі.
11. Визначте сутність та структуру платіжного балансу країни.
12. Визначте сутність та цілі процесів регулювання міжнародної торгівлі.
13. Розкрийте сутність та структуру державного боргу країни.
14. Визначте сутність та охарактеризуйте структуру світового ринку товарів та послуг.
15. Охарактеризуйте предмет досліджень та представте перелік основних неокласичних теорій міжнародної торгівлі (Хекшера-Оліна та теорії Хекшера-Оліна-Самуельсона).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника
до фахового іспиту

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

Основна:

1. Батракова Т. І. Міжнародні фінанси: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя: ЗНУ, 2025. 169 с.
2. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси: підручник. Кондор, 2025. 528 с.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 5 з 10	

3. Кочетков В. М. Міжнародна фінансова система: підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 270 с.

4. Макаренко М.І. Міжнародні фінанси: навч. посіб. К.: Вид-во «Центр учбової літератури», 2020. 548 с.

5. Міжнародна фінансова система: підручник/ Н.В. Касьянова, В.М. Кочетков та ін. //За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В.М. Кочеткова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 270 с.

Додаткова:

1. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2022. 264 с.

2. Зянько, В. В. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб./ Зянько В. В., Спіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Вінниця: ВНТУ, 2021. 106 с.

3. Кущик А. П. Міжнародні розрахункові і валютні операції: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 196 с

4. Мицак О. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / Мицак О. В., Андрейків Т. Я., Чуй І. Р.; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 195 с.

5. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Основна:

1. Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

2. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: Знання, 2020. 263 с.

3. Міжнародні економічні відносини/ КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О.Кузнєцова, І.М. Манаєнко, В.А. Мельникова, О.С. Ченуша – Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.

4. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс]: підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.]; за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 662 с.

5. Van den Bosschen, P. and Zdouc, W. (2021) The law and policy of the World Trade Organisation, 5th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 1220 p.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 6 з 10	

Додаткова:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. із внесеними змінами і доповненнями - редакція від 10.04.2008. - <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
2. Глобальні тренди міжнародних відносин: Монографія. К.: Вадекс, 2020. 524 с.
3. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М. Сафонов. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.
4. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. О. Козуб, Н. В. Проскурніна, В. А. Вовк, Ю. Б. Доброскок. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 166 с.
5. International economy: handbook/ D.Lukianenko, A.Poruchnik, Y.Stoliarchuk. K.: KNEU, 2021. 671 p.

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Основна:

1. Требін М.П., Герасіна Л. М. Теорія міжнародних відносин: підручник. – К.: Видавництво «Право», 2023. 472 с.
2. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Теорія міжнародних відносин: підручник. К.: Видавництво «Кондор», 2022. 176 с.
3. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти: підруч. / І. А. Єремєєва. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 144 с.
4. Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.
5. A. Baldwin, D. (2020). *Economic Statecraft: Theory and Practice*. Princeton: Princeton University Press, 472 p.

Додаткова:

1. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір: підруч.; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алексеєнко / І. В. Алексеєнко, А. І. Курас, А. Х. Маргулов. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с.
2. Біла С.О. Вплив «неопротекціонізму» та торговельних війн на міжнародну економічну безпеку / С.О.Біла // «Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики». – Матеріали міжнародної науково - практичної конференції / Факультет міжнародних відносин. Національний авіаційний університет; за загальною редакцією Ю.О. Волошина. У 5 томах. Том II. – Київ: Національний авіаційний університет, 2020. С.112-122 с .

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 7 з 10	

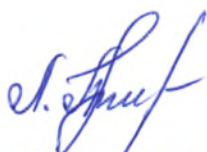
3. Світове господарство і міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс]: навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Т. В. Шталь. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

4. Oatley, T. (2022). International Political Economy: Theory and Practice, 7th ed. Routledge, 432 p.

5. Ouyang, M. Y.(2024). Evolution and New Trends of International Trade Theory in the Digital Economy Era. iBusiness, 16, P. 184-194. <https://doi.org/10.4236/ib.2024.164013>.

Програму розробили:

Завідувач кафедри

Леся ПОБОЧЕНКО

Професор

Інна НАБОК

Доцент

Наталія МАНДРА

Програму рекомендовано

кафедрою міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму

Протокол № 5 від 10 березня 2025 року

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 8 з 10	

ЗРАЗОК

білету фахового іспиту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Ярина ЖУКОРСЬКА

Освітній ступінь: Магістр

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С 1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»

ОП: «Міжнародні економічні відносини»

Фаховий іспит

Білет № 1

Завдання 1. Розкрийте інституційну та організаційну структуру світового фінансового ринку.

Завдання 2. Охарактеризуйте основні завдання та напрями міжнародного регулювання на сучасному етапі.

Завдання 3. Визначте сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму
(Протокол № 5 від 10 березня 2025 року)

Завідувач кафедри _____ Леся ПОБОЧЕНКО

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ KAI ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 9 з 10	

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахового іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1	70
Виконання завдання № 2	70
Виконання завдання № 3	60
Усього	200

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100- 200	180-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Фаховий іспит складено
	150-179	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-99		Фаховий іспит не складено	

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ КАІ ПФІ 1.13.12.(01)-01- 2025
		Стор. 10 з 10	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайо- млення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				